

25. Što nam govore Kumranski spisi?

54 pitanja i odgovora o Isusu Kristu, pripremljenih od tima katoličkih teologa sa sveučilišta Navarra. Ovo je pitanje br. 25: „Što nam govore Kumranski spisi?“

27.10.2009.

Prethodna pitanja

● Godine 1947., dva beduinska pastira su slučajno naišli na glinenu posudu koja je sadržavala sedam svitaka na pergameni u spilji u Wadi

Qumranu, pokraj Mrtvog mora. Nakon toga, mnogi svitci i tisuće fragmenata, pisani hebrejskim, aramejskim i grčkim, su nađeni u 11 spilja. Vjeruje se da su sastavljeni između II. stoljeća prije Krista i 70. godine poslije Krista, godine uništenja Jeruzalema.

Iz nekoliko tisuća fragmenata rekonstruirano je oko 800 spisa, budući da je jako malo cjelovitih dokumenata bilo obnovljeno. Postoje fragmenti iz svake knjige Starog Zavjeta (osim knjige o Esteri), iz mnogih već otprije poznatih nekanonskih židovskih knjiga, čak i iz nekih dotad nepoznatih knjiga, i nekoliko spisa koji pripadaju Esenima, sekti koja se bila povukla u pustinju.

● Bez sumnje, najvažniji dokumenti su biblijski tekstovi. Do otkrića kumranskih tekstova, najraniji hebrejski rukopisi koje smo imali

potjecali su iz 9. i 10. stoljeća poslije Krista. Stoga je bilo normalno posumnjati da su nezgrapne riječi ili fraze u originalnom tekstu bile izbrisane, produžene ili modificirane.

► Otkrića dokazuju da se originalni tekstovi podudaraju s njihovim srednjovjekovnim prijepisima – unatoč tome što potječu gotovo tisuću godina ranije.

► Nekoliko nepodudaranja koje predstavljaju slažu se velikim dijelom s nekim već otprije identificiranim od grčke verzije, znane kao Septuaginta, ili od Samarijanskog Pentateuha. Nekoliko ostalih dokumenata su pomogli pokazati da je bilo i drugih načina interpretiranja Svetog pisma (i zakonskih normi) različitog od onog uobičajenog među saducejima i farizejima.

● Ne postoji niti jedan novozavjetni tekst ili kršćanski spis, bilo kakve vrste, među Kumranskim tekstovima. Jedno vrijeme je postojala diskusija o tome da li neke grčke riječi na dva manja fragmenta papirusa, koja su pronađena ondje, pripadaju Novom Zavjetu, no čini se da nije tako. Osim ovoga, daljnje mogućnosti pronalaženja kršćanskih dokumenata u tim spiljama bile su isključene.

● Ne čini se niti da Novi Zavjet sadrži bilo kakve utjecaje od strane židovskih tekstova pronađenih ondje. Danas se stručnjaci slažu da u znanstvenom području Kumran nije imao nikakav utjecaj na korijene kršćanstva, budući da se manjinska sekta s Mrtvog mora odvojila od društva, dok su Isus i prvi kršćani bili uključeni u židovsko društvo onoga vremena i bili su u kontaktu s ljudima.

► Dokumenti su poslužili jedino kako bi se razjasniti neki uobičajeni termini i izrazi onoga vremena koji su danas teško razumljivi, i kako bi bolje shvatili vrlo raznoliku židovsku sredinu u kojoj je kršćanstvo nastalo.

● Tijekom prve polovice devedesetih kružila su dva velika mita (danas opovrgnuta). Jedan govori da su rukopisi sadržavali nauk koji proturječi židovstvu i kršćanstvu, te da su se prema tome Glavni Rabinat i Vatikan dogovorili da zabrane njihovo objavljivanje. Danas su svi dokumenti javni, i jasno je da su problemi s objavljivanjem s kojima su se suočili bili znanstvene, a nipošto vjerske naravi.

► Drugi mit je uvjerljiviji, jer je naoko poduprt sa znanstvene strane. Barbara Thiering, sveučilišna profesorica iz Sydneya i Robert Eisenmann, profesor s Kalifornijskog sveučilišta, objavili su nekoliko

knjiga u kojima su usporedili kumranske dokumente sa Novim Zavjetom, kroz koje su došli do zaključka da su oboje pisani šifrirano i da se ne mogu tumačiti doslovno, nego imaju tajno značenje koje mora biti dešifrirano.

– Oni sugeriraju da bi osnivač kumranske grupe mogao biti Ivan Krstitelj i njegov suparnik, Isus (prema Thieringovoj), ili da bi Učitelj Pravednosti mogao biti Jakov i njegov konkurent Pavao. Svoje teorije temelje na činjenici da se u tekstovima ljude oslovljava koristeći nepoznatu terminologiju koja je za nas beznačajna, kao npr. Učitelj Pravednosti, Bezbožni Svećenik, Varalica, Bijesni Lav, sinovi svjetla i sinovi tame, kuća odvratnosti, i sl.

– Danas stručnjaci ne prihvataju takve tvrdnje. Ako još ne razumijemo svrhu ove terminologije, ne mora značiti da sadrži tajnovit nauk. Očito

je da su kumranski suvremenici poznavali ove izraze i da čak i kad bi svitci s Mrtvog mora sadržavali nauk i norme koje odstupaju od onih prihvaćenih u službenom židovstvu, oni nemaju nikakav tajni ključ i ne kriju neizrecive teorije.

Bibliografía: Jean Pouilly, *Los manuscritos del mar muerto y la comunidad de Qumrán*, Verbo divino, Estella, 1980; Florentino García Martínez – Julio Trebolle, *Los hombres de Qumrán: literatura, estructura social y concepciones religiosas*, Trotta, Madrid, 1993; R. Riesner – H. D. Betz, *Jesús, Qumrán y el Vaticano* (Herder, Barcelona, 1992)

Santiago Ausín

nam-govore-kumranski-spisi/
(7.08.2025.)